

Име

Държавно лесничество "Нова Загора", административна принадлежност РУГ - Сливен. Лесоустройствен проект 1999 година, ревизионен период 1987-1998.

Местонахождение

Наименованието си ДЛ "Нова Загора" е получило от гр. Нова Загора, който е най-големият административен, стопански и културен център в района. Тук се намира и седалището на администрацията му.

ДЛ "Нова Загора" стопанисва горите върху територията на **община гр. Нова Загора**. На север граничи с ДЛ "Твърдица", на североизток с ДЛ "Сливен", на югоизток с ДЛ "Ямбол", на запад, югозапад с ДЛ "Стара Загора" и на северозапад с ДЛ "Гурково".

На територията на лесничеството се намират следните населени места: гр. Нова Загора и селата Баня, Съдийско поле, Научен, Кортен, Ценино, Каменово, Коньово, Съдиево, Езеро, Полско пъдарево, Омарчево, Графитово, Питово, Дядово, Богданово, Любенова махала, Любенец, Загорци, Събрано, Стоил войвода, Караново, Брястово, Асеновец, Крива круша, Млекарево, Радево, Сокол, Еленово, Прохорово и Новоселец.

Географско положение

ДЛ "Нова Загора" е разположено изцяло в Южна България, по най-източните склонове на Източна Средна (Сърнена) гора, северните и южните склонове на Св. Илийските възвишения и единично разпръснати по-малки комплекси гора в Новозагорското поле.

Територията на лесничеството има неправилна форма, леко удължена в посока север-юг (35 км). Най-голяма е ширината (изток-запад) в северната част около 30 км, а най-тясна е южната част - около 20 км.

Релеф

Територията на ДЛ "Нова Загора" е разделена на три ясно различаващи се по отношение на релефа райони.

Северен район - обхваща северните и южните склонове на най-източните разклонения на Източна Средна (Сърнена) гора, по долината на река Тунджа. Общият характер на терена тук е полупланински с подчертано заоблени била и сравнително невисоки върхове. На изток от Кортенския проход Сърнена гора става все по-ниска и по-тясна, като при завоя на р. Тунджа завършва с незначителния хълм "Зайчи връх", разположен в ДЛ „Сливен“. В този район най-високата част е централното било с връх "Дебела глава" (690 м н.в.), който е и най-високата точка на гората. От главното вододелно било се отделят в северна и южна посока второстепенни била. Северните склонове на Сърнена гора са по-стръмни и по-гористи в сравнение с южните, които са полегати и разчленени от множество слабо врязани долове.

Южен район - Към него се отнасят горите, разположени по северните и южните склонове на Св. Илийските възвишения, които се издигат югоизточно от Нова Загора като изолиран продълговат рид. Полегатите им склонове преминават незабележимо в околната равнина. Само в западната част се очертава релефно най-високия връх в този район "Острия чал" (416 м н.в.). Тук конфигурацията на терена се характеризира с широки заоблени била със слабо врязани долове и долчета.

Равнинен район - Разположен е изцяло в Новозагорското поле и е характерен с разпръснати малки комплекси гори сред работните земи. Релефът е типично равнинен. Като цяло горите в района на Д.Л. „Нова Загора“ са разположени на терени с неголеми разлики в надморските височини. Най-високата точка е връх "Дебела глава" (690 м н.в.) в Сърнена Средна гора, а най-ниската е в равнинната гора "Карапелит" – 140 м н.в.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	886,9	8,2
полегато (5-10)	1492,3	13,8
наклонено (11-20)	6783,4	62,9
стръмно (21-30)	1611,8	15,0
мн.стръмно (над 31)	14,1	0,1
Общо:	10788,5	100,0

Хидроложки условия

Хидроложката мрежа в района на ДЛ "Нова Загора" е изградена от сравнително къси, маловодни и с непостоянен режим водни течения.

Река Тунджа, която тече в северната част на лесничейството, заедно с язовир "Жребчево" са главни приемници на водните течения в района. По-главни реки и долове, които се вливат в тях са: Ракушница, Соканица, Лясковска, Габрашка, Момчилска, Сърцевска, Мариница и др. Някои от малките поройни водни течения и долове във водосбора на р. Тунджа и яз. „Жребчево" не достигат до реката, а се разливат в полето.

По-големи водни течения в южната част на ДЛ "Нова Загора" са реките **Блатница** и **Овчарица**, които чрез р. Съзлийка се вливат в р. Марица. Река Блатница води началото си от блатата близо до с. Коньово, тече в югозападна посока и събира водите на главните си притоци - Азмака, Бентска и Селищна реки. Тук водните течения са с непостоянен режим, нивото на водите им се колебае силно през различните сезони. Със сравнително постоянен воден отток са Калугерска река, Конаков дол и река Тополите. През лятото водите им намаляват много, а всички останали долове пресъхват. Постоянни изворчета в гората се срещат много рядко. Особено сухи и безводни са южните склонове на Св. Илийските възвишения.

Другите долове в района на лесничейството имат характер на суходолия и през по-голямата част от годината са безводни.

Геоложки строеж

Геоморфоложката скулптура в района на ДЛ "Нова Загора" е изградена през горна креда за по-голямата част от хълмистия район и през неозойската ера (млад терциер и кватернер) за останалата част. Морфотектониката на Сърнена гора е резултат от едрогънкови движения през неогена.

Основните скали в района на лесничейството имат масивен, седиментен и отчасти метаморфен произход.

Основен представител на масивните скали е гранитогнайсът, който изгражда северното разклонение на централния хребет на Сърнена гора - по билото Межденик, северно от яз. „Жребчево" и над с. Баня. По принцип Сърнена гора е изградена от гнайси, гранити, горнокредни варовити мергелни седименти, вулкански скали и туфи.

Седиментните скали са представени от кватернерни пясъци и чакъли, разпространени на юг от р. Азмака и по долината на р. Тунджа, а плиоценски пясъци и варовици заемат югозападната част от територията на лесничейството.

Св. Илийските възвишения геоложки принадлежат към Средногорието. Изградени са от пермски вулкански скали, триаски седименти и горнокредни вулкански интрузивни скали. Голямо участие в геоложкия строеж на района имат старите палеозойски гранитни интрузии. В северните покрайнини на тези възвишения се среща и ивица сенонски мергели. Плиоценските наслаги по покрайнините на масива (цокъл на плиоценско тракийско сладководно езеро) имат променлива дебелина - от няколко метра до 220 м. Състоят се от глинести и груби пясъци кръстосано наслоени.

Склоновете на хълмистия северен район на лесничейството на юг от яз. „Жребчево" и река Тунджа са изградени от пясъчници, шисти и андезит.

Климатични условия

Според проучванията на Събев и Станев ("Климатични райони на България и техният климат", 1963 г.) територията на ДЛ "Нова Загора" попада в **Европейско-континенталната климатична област**, Преходно-континенталната подобласт. Северната част (Сърнена гора) на лесничейството попада в **Задбалканския нископланински климатичен район**, а равнинната част в **климатичния район на Източна Средна България**.

Задбалканския нископланински климатичен район обхваща склоновете на Сърнена Средна гора. Теренът е предимно хълмист, с по-значителни наклони и надморски височини от 350-400 м до 600-700 м. Климатът е сравнително мек. Абсолютните минимални температури не са много ниски, тъй като хълмистия терен не създава благоприятни условия за задържане на студения въздух. Валежите през зимата в този район са между 130 и 200 мм., като повече от половината са от дъжд. Снежната покривка се задържа кратко време - около 15-20 дена за цялата зима. Пролетта е

сравнително хладна, но без късни интензивни мразове, което е благоприятно за развитието на горската растителност. Пролетните валежи са малко по-големи от зимните. През лятото средната температура на най-топлия месец (юли) е около 20-21°C, а валежите през този сезон са около 180 мм. Есента в района е по-топла от пролетта. Първите есенни мразове настъпват сравнително късно, поради което не са много опасни. Есенната сума от валежите е между 130-200мм.

Годишната сума от валежите е около 600мм. Сезонното им разпределение донякъде има континентален характер – по-големи валежи през лятото и по-малки през зимата. Разликата обаче не надвишава 10%, което характеризира района като преходен към средиземноморския валежен режим.

Климатичен район на Източна Средна България

В този район попада равнинната част на лесничейството и Св. Илийските възвишения. Теренът представлява обширна равнина с надморска височина 150-200 м. Само при Св. Илийските възвишения теренът придобива хълмист характер.

Зимата е сравнително мека - средната януарска температура е около 0°C, с по-чести затопляния под влияние на средиземноморските циклони. Върху зимните температурни условия донякъде оказва влияние и Стара планина, която спира по-слабите нахлувания на студен континентален въздух. Снежната покривка се задържа само 15-20 дни, което се дължи на откритостта на района на юг, което позволява по-често и безпрепятствено достигане на средиземноморски въздух чрез зимните циклони.

Валежите през зимата са средно от 115 до 155мм., но само около 1/3 са от сняг. Благодарение на меката зима и бързото повишение на температурите в края ѝ, пролетта започва рано. Сумата на валежите през пролетта е средно 120-170 мм. Валежите в края на май са относително повече, но през останалата част от пролетта често се чувства недостиг на влага.

Лятото е сравнително горещо. Сумата от валежите е средно 110-145 мм. При високите температури на въздуха, обуславящи висока изпаряемост, тези валежи са твърде недостатъчни. През средата и втората половина на лятото много често настъпва продължително засушаване.

Есента е значително по-топла от пролетта. Валежите през есенните месеци са средно между 130-160 мм. Сравнително повече валежи падат през втората половина на есента, докато през първата, все още се чувства лятното засушаване.

Валежните условия в района имат леко изразен континентален характер в северната част (около Сърнена гора), като летните валежи надвишават леко зимните. В южната част валежните суми за отделните сезони почти се изравняват, което показва че тук се извършва прехода към режима на валежите, характерен за континентално-средиземноморския климат.

За преобладаващата част от района на лесничейството валежния режим е неблагоприятен (средно 600 мм годишно), като за южната част на лесничейството стойността е по-ниска, а периодите на засушаване през август-септември са по-дълги.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Задбалкански нископланински климатичен район (350-900 м н.в.)	8,0 / 12,0	-20,0	35,0 / 40,0
Климатичен район на Източна Средна България (0-350 м н.в.)	12,4 / 13,0	-20,0	36,0 / 41,0

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район надморска височина метри	с в	Сума валежи годишно в мм	Месец максимална валежна сума	с	Месец минимална валежна сума	с
Задбалкански нископланински климатичен район (350-900 м н.в.)		550-800	V, VI		VIII, IX	
Климатичен район на Източна Средна България (0-350 м н.в.)		525-615	VI		VIII, IX	

Почви

Почвите в района на ДЛ "Нова Загара" са представени от следните типове и подтипове: канелени горски, чернозем-смолници и алувиални.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	11,0	0,1
чернозем-смолница	314,5	2,9
канелена горска излужена	10463,0	97,0
Всичко:	10788,5	100,0

Ерозионни процеси се наблюдават върху 1734,8 ха или 15,1% от общата площ на лесничеството, предимно по южните склонове на Сърнена Средна гора.

Растителност

Територията на ДЛ "Нова Загара" е разположена в **долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори**, съответно в **подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори**.

В района на лесничеството са разпространени следните естествено растящи дървесни видове: зимен дъб, благун, цер, космат дъб, келяв габър, мъждрян, мекиш, сребролистна липа и др. единично срещани се. Насажденията, които те образуват понастоящем, са от издънков произход (поради нискоствъбленото им стопанисване в миналото), а по състав са както чисти, така и смесени.

В състава на растителните формации участвуват и следните храстови, полухрастови и тревни видове: драка, глог, леска, трънка, подъбиче, млечка, кантарион, подбел, мащерка, смрадлика и др.

Насажденията от келяв габър заемат предимно припечните склонове, но вторично са се настанили и на някои сенчести места, както и на заравнени терени. Обикновено формациите от келяв габър са с примеси от космат дъб, благун, цер, мъждрян и по-рядко от зимен дъб и други дървесни видове.

Насажденията от космат дъб заемат също предимно припечните изложения, но както и келявия габър вторично са се настанили и на склонове със сенчеста компонента. Срещат се предимно в смес с келяв габър, благун, цер, мъждрян, и др. по-ограничено чисти.

Благуновите насаждения заемат както припечни, така и сенчести изложения с различно почвено богатство. Срещат се както чисти, така и смесени с келяв габър, цер, мъждрян, зимен дъб, сребролистна липа и други.

Насажденията от зимен дъб заемат главно сенчестите склонове. Освен чисти, често се срещат в примес с благун, келяв габър, цер, сребролистна липа и др.

Насажденията от цер, сребролистна липа и др. се срещат като примеси в коментирания по-горе дървостои.

В равнинната част, особено в местността "Карапелит", се срещат и насаждения от летен дъб, които са рядкост за нашата страна.

Залесителната дейност в района на лесничеството датира от около 40 г. Създадени са култури от черен и бял бор, бреза, акация, червен дъб, тополи, орех, бадем и др. В някои случаи на типично дъбови месторастения са внасяни иглолистни видове (предимно черен и по-ограничено бял бор). Залесяванията с бял бор също не са

подходящи за района, което показва и съхненето на този дървесен вид и компрометирането на създадените култури.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	359,9	3,6	39,7	0,4
Черен бор	2058,2	20,8	5728,7	53,1
Зелена дуглазка	3,1	-	2,9	-
Атласки кедър	-	-	135,6	1,2
Деодарски кедър	-	-	9,1	0,1
Корсикански бор	0,4	-	0,3	-
Бук	1,4	-	1,4	-
Червен дъб	43,1	0,5	82,2	0,8
Зимен дъб	558,2	5,6	666,1	6,1
Летен дъб	166,9	1,7	169,3	1,6
Благун	875,4	8,8	918,7	8,5
Цер	415,2	4,2	807,2	7,5
Габър	52,0	0,6	51,5	0,5
Бряст	61,3	0,6	58,3	0,6
Бреза	-	-	0,1	-
Мъждрян	592,4	6,0	177,2	1,7
Орех	66,5	0,7	35,9	0,3
Акация	450,9	4,6	456,4	4,2
Космат дъб	1290,7	13,0	387,2	3,6
Келяв габър	2520,5	25,5	570,8	5,3
Айлант	3,5	-	2,2	-
Бадем	9,7	0,1	5,8	0,1
Върба	2,6	-	1,6	-
Гледичия	7,3	0,1	8,1	0,1
Джанка	1,0	-	1,0	-
Корков дъб	0,7	-	-	-
Елша	2,3	-	1,7	-
Клен	88,8	0,9	43,4	0,4
Круша	1,4	-	0,9	-
Сребролистна липа	200,2	2,1	365,0	3,4
Офика	-	-	2,9	-
Мекиш	23,1	0,2	17,4	0,2
Черница	2,7	-	3,5	-
Полски ясен	36,1	0,4	30,2	0,3
тп I-214	-	-	1,3	-
тп Regenerata	0,8	-	-	-
тп Vernirubens	-	-	0,6	-
Сива топола 25/VI	-	-	0,7	-
Кайсия	0,9	-	0,9	-
Киселица	1,3	-	0,3	-
Софора	-	-	3,0	-
ВСИЧКО	9898,5	100,0	10788,5	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на горския фонд в района на ДЛ "Нова Загора" възлиза на 11506,5 ха. Залесената площ е 9898,5 ха или 86,0% от общата площ на лесничейството, като 6707,9 ха са насаждения с естествен произход и 3190,6 ха са създадени култури.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	9898,5	86,0
Незалесена дървопроизводителна площ	890,0	7,7
Недървопроизводителна площ	718,0	6,3
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	11506,5	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	3119,8 / 2805,1	27,1 / 28,3
Широколистни високостъблени	192,8 / 187,7	1,7 / 1,9
За реконструкция	5938,1 / 4800,1	51,6 / 48,5
Издънкове за прерастване	-	-
Издънкове за превръщане	1539,7 / 1484,2	13,4 / 15,0
Нискостъблени	716,1 / 621,4	6,2 / 6,3
ВСИЧКО:	11506,5 / 9898,5	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	2164,1	1994,8	6862,0	5826,6	9026,1	7821,4
Защитни	747,8	619,9	1259,3	1019,1	2007,1	1639,0
Рекреационни	207,9	190,4	259,7	243,0	467,6	433,4
Защитени	-	-	5,7	4,7	5,7	4,7
Други	-	-	-	-	-	-
Общо ЗРЗТ	955,7	810,3	1524,7	1266,8	2480,4	2077,1
Общо ДСФ+ЗРЗТ	3119,8	2805,1	8386,7	7093,4	11506,5	9898,5
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	3119,8	2805,1	8386,7	7093,4	11506,5	9898,5

По лесоустройствен проект за периода 1987-1998 година е предвидено общо ползване в размер на 66720 куб.м с клони (средно годишно 5560 куб.м), от което 3700 куб.м годишно от главни сечи и 1860 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 59639 куб.м (средно годишно 4970 куб.м) или 89,4% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 33607 куб.м (ср. год. 2801 куб.м) или 77,9%, а от отгледни и санитарни сечи 26032 куб.м (ср. год. 2169 куб.м) или 116,6% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда средногодишен добив от 7687 куб.м без клони (или 8692 куб.м с клони при 5560 куб.м по ЛУП от 1987 г.) – 4179 куб.м добив от главни сечи, сеч на надлесни дървета и реконструкция и 3508 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в района на ДЛ "Нова Загора" е задоволително. Установени са повреди върху 8,5% от залесената площ на лесничеството.

От естествените насаждения най-голям процент повреди има в горунувите дървостои - 58,7%, следвани от благуновите - 24,5% и церовите - 11,2% повредени. В смесените дървостои този процент е 8,2%.

При широколистните култури най-силно са засегнати орехите - 25,2%. Тук вида на повредата е "съхнене". Част от тези култури са бракувани. При иглолистните култури бяха установени повреди върху 3,9% от бялборовите и 1,2% от черборовите.

Съхненето на дъбовите насаждения, което започва към 30-35 годишна възраст, все още няма масов характер, но съществува реална опасност то да се разрасне. Същото се отнася и за иглолистните култури. Навременното извеждане на отгледни и санитарни сечи, както и събирането на сухата и паднала маса и почистването на сечищата ще способстват за подобряване санитарното състояние на гората.

През ревизионния период са възникнали общо 3 **пожара** с обща опожарена площ 3,5 ха, която е била презалесена.

Незаконните сечи са твърде често явление. Общо за ревизионния период са констатирани 8216 бр. такива нарушения, при което са отсечени 3545 куб.м. Повредите от паша на едър и дребен добитък се заключават в прегризване на връхната пъпка или

пречупване на връхния леторасъл, стъблото или стъпкване. Повредите от паша се наблюдават предимно около селата и са почти ежегодно явление.

Странични ползвания

Таблица № 9

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1987-1998) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1999-2008) средногодишно
Паша - площ	хектари	4458,0	3224,8	6068,6
Едър добитък	брой	2943	605	5760
Дребен добитък	брой	17830	8609	28493
Сено	тона	50	-	-
Листников фураж	пр.куб.м	400	72	-
Билки	тона	-	1,4	-
Елхи	брой	-	164	-

Защитени територии

На територията на ДЛ "Нова Загора" са обявени 7 броя исторически места, които съгласно новия Закон за защитените територии отпадат от регистъра на защитените природни обекти.